

Handläggare
Marie Haesert
Telefon: 08-508 25 086

Till
Socialnämnden
2019-03-19

Fördelning av statsbidrag för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag avseende fördelning av rubricerat statsbidrag.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen beslutade för år 2019 att ge kommuner och landsting möjligheten att rekvirera medel för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer. Medlen rekvireras från Socialstyrelsen.

Stockholms stad rekvirerar 2 948 087 kronor som sedan ska fördelas på stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, för användning under perioden 1 januari-31 december 2019.

Förvaltningen föreslår att förvaltningschefen ges delegation från nämnden att fördela medlen enligt fördelningsnyckeln för ekonomiskt bistånd, då det saknas en fördelningsnyckel för våld i nära relationer.

Medlen ska enligt anvisningarna användas för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer, bland annat avseende stöd till våldsutsatta kvinnor och barn, förebyggande arbete samt insatser till våldsutövare. Utvecklingsområden inom stadens arbete mot våld i nära relationer är bland annat: stöd till våldsutövare, kvarboende för den våldsutsatta, stöd till särskilt utsatta grupper som exempelvis äldre och personer med funktionsnedsättning, barnperspektivet och arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 28 januari 2016 att ge kommuner och landsting möjlighet att rekvirera medel för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer. Socialstyrelsen fick i uppdrag att fördela, administrera och följa upp utvecklingsmedelen. Medel avsattes även för 2017 och 2018.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 mars 2019. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 14 mars 2019.

Ärendet

Regeringen beslutade även för 2019 att ge kommuner och landsting möjligheten att rekvirera medel för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer. Medlen rekvireras från Socialstyrelsen och endast en rekvisition per kommun ska göras. Stockholms stad rekvirerar 2 948 087 kronor som fördelas på stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, baserat på fördelningsnyckeln för ekonomiskt bistånd.

Syftet med utvecklingsmedlen är att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer, stödet till våldsutsatta kvinnor och barn, barn som har bevittnat våld samt arbetet med våldsutövare.

Området våld i nära relationer har ingen egen fördelningsnyckel och bedömning har gjorts i samråd med controller på stadsledningskontoret att nyckeln för ekonomiskt bistånd är den bäst lämpade att använda. Nedanstående tabell visar hur medlen fördelas på stadsdelarna inklusive socialtjänstavdelningen:

Stadsdelsnämnd	Summa
Rinkeby-Kista	484 518
Spånga-Tensta	280 068
Hässelby-Vällingby	338 883
Bromma	112 027
Kungsholmen	53 213
Norrmalm	47 612
Östermalm	58 814
Södermalm	151 237
Enskede-Årsta-Vantör	369 690
Skarpnäck	159 639

Farsta	257 663
Älvsjö	56 014
Hägersten-Liljeholmen	162 440
Skärholmen	268 866
Socialnämnden	147 404
Summa total, kr	2 948 087

Användning av medlen

I Socialstyrelsens anvisningar för utvecklingsmedlen (se bilaga) anges att medlen avser att utveckla och stärka:

- socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens långsiktiga, strukturerade och samordnade arbete mot våld i nära relation och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn
- alla berörda verksamheters möjligheter att efterleva gällande regelverk, ha tillgång till aktuell kunskap och kunna använda verksamma metoder inom området eller på annat sätt kvalitetsutveckla sitt arbete
- kunskapen om och spridningen av verksamma metoder för att identifiera och ge ändamålsenligt stöd till barn som har utsatts eller riskerar att utsättas för våld
- det universellt och selektivt förebyggande arbetet samt insatser för att nå våldsutövare
- verksamma metoder och insatser anpassade till behoven hos särskilt utsatta grupper såsom unga och äldre kvinnor, våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning, missbruksproblematik, kvinnor som har utländsk bakgrund samt flickor och pojkar, kvinnor och män som drabbats av hedersrelaterat våld
- kunskap om och insatser för kvinnor och män som utsätts för våld eller på annat sätt riskerar att fara illa i samband med prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

För kommuner anges dessutom särskilt att:

- Medlen ska bidra till att utveckla det systematiska och långsiktiga kvalitetsarbetet inom området och avser i första hand insatser som underlättar efterlevnaden av gällande regler och införlivande av annat normerande arbete från nationell nivå.
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4) ska tjäna som utgångspunkt för arbetet tillsammans med tillsynsresultat och annan kunskap om brister och behov som har identifierats på lokal nivå.
- Medlen ska också sprida effektiva metoder inom området våld i nära relationer och i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn.

Tidsperiod för användning av medlen

Medlen kan användas till och med 31 december 2019. De kan även användas retroaktivt för verksamhet från och med 1 januari 2019.

Om det finns medel kvar hos Socialstyrelsen efter den 1 juni 2019, som inte har rekvirerats, kommer dessa att fördelas på kommuner som önskar ta del av dessa vilket staden har anmält intresse för.

Återrapportering och eventuell återbetalning

Staden ska senast den 31 mars 2020 redovisa till Socialstyrelsen hur medlen har använts. Socialstyrelsen kommer att följa upp hur medlen har använts och vilka resultat som har uppnåtts.

Om hela bidraget inte har använts vid 2019 års slut ska återstoden återbetalas till Socialstyrelsen, senast vid den tidpunkt som Socialstyrelsen meddelar. Detsamma gäller om medlen inte har använts i enlighet med målen för statsbidraget.

Jämställdhetsanalys

Våld i en nära relation utövas oftast av en man mot en kvinna. Kvinnor blir i betydligt högre grad utsatta för grovt och dödligt våld från en närstående. Resultat från Stockholms stads socialtjänstrapport 2017 visar att det var 1 957 vuxna personer över 18 år som hade varit utsatta för våld i nära relationer under 2017. Av dem som varit utsatta var 94 procent kvinnor och 6 procent män. För att bidra till ett mer jämställt samhälle finns ett behov av att titta mer på preventiva insatser samt utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön.

Ett preventivt arbete är att fokusera mer på våldsutövarna och där börja tidigt med att förändra normer i samhället som exempelvis maskulinitetsnormer. Staden bidrar därmed till ett jämställt, icke-diskriminerande och socialt hållbart samhälle, vilket bör reflekteras av stadsdelarnas fördelning av resurserna.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningarnas och socialtjänstavdelningens behov ser olika ut och vad de önskar använda medlen till skiljer sig därför åt. Förvaltningen har listat ett antal förslag på hur medlen kan användas, inom ramarna för Socialstyrelsens anvisningar, baserat på generella utvecklingsområden som finns inom området våld i nära relationer i Stockholms stad. Förslagen ligger också i linje med det

antagna programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.

Socialförvaltningens förslag på utvecklingsområden

- *Stöd till våldsutövare.* Att ta fram och implementera eller testa nya rutiner för att kontakta och motivera våldsutövare att söka och ta emot stöd för beteendeförändring.
- *Förebyggande arbete.* Det kan till exempel vara att socialtjänsten samverkar med skolor kring den våldsförebyggande metoden Mentorer i våldsprevention (MVP).
- *Kvarboende för våldsutsatta.* Det kan vara att ha en lägenhet som erbjuds tillfälligt i ärenden där det är möjligt ur säkerhetssynpunkt, för att den som är utsatt och eventuella barn ska slippa flytta hemifrån.
- *Stöd till särskilt utsatta grupper.* Exempelvis kompetensinsatser för handläggare och utförarpersonal, rutiner för att upptäcka våld inom omsorgen om äldre eller personer med funktionsnedsättning, att ta fram särskilt anpassat material till personer med kognitiva funktionsnedsättningar för att möjliggöra kommunikation om våldsutsatthet eller våldsutövande.
- *Barnperspektivet.* Att fortsätta utveckla hur barnperspektivet beaktas i handläggningen av våldsärenden samt i ärenden på stadsdelsnämndens enhet för barn och ungdom där våld förekommer, samverkan mellan handläggare av ärenden som rör våld i nära relationer och handläggare av barn- och ungdomsärenden.
- *Hedersrelaterat våld och förtryck.* Exempelvis kompetensinsatser för handläggare och utförarpersonal, rutiner för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen föreslår vidare att förvaltningschefen får delegation från nämnden att fördela medlen enligt fördelningsnyckeln för ekonomiskt bistånd.

Bilaga

1. Socialstyrelsens anvisningar för rekvisering av medel för 2019 för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn med mera.